

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter Regiecollege Waddengebied
de heer Bas Eenhoorn
Ruiterskwartier 121a
8911 BS Leeuwarden

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**
Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/220576

Uw kenmerk
RCW- 2014 september

Datum 2 februari 2015
Betreft Windenergie en het Waddengebied

Geachte heer Eenhoorn,

In uw brief van 5 september 2014 vraagt u mijn aandacht voor "windenergie in relatie tot het Waddengebied" en schetst u het RCW-beeld windenergie, gericht op ruimtelijke aspecten vanuit het perspectief van de Wadden als grootste wetland van Europa met werelderfgoedstatus.

In het door u geschetste beeld overheersen tot mijn genoegen de kernwaarden van grote weidsheid en openheid, zoals ook opgenomen in de Derde Nota Waddenzee. U verzoekt mij dit RCW-beeld te betrekken bij nadere afwegingen ten aanzien van windenergie.

Mede namens de bewindslieden van Economische Zaken schets ik u graag de laatste ontwikkelingen betreffende windenergie op land en zee in het Waddengebied.

Windenergie op land (on shore)

Ik kan mij goed vinden in uw advies om een aantal plaatsingsprincipes te hanteren voor het bijplaatsen van windmasten in het Waddengebied, zoals het vrijhouden van 'vensters' en clustering van windmolens. Dit advies sluit ook goed aan bij de beleidslijn zoals vastgelegd in de Structuurvisie Windenergie op land.

In deze structuurvisie, die 28 maart 2014 door het kabinet is vastgesteld, zijn 11 gebieden aangewezen waar grootschalige windparken (minimaal 100 MW) gerealiseerd kunnen worden. Tot deze gebieden behoren twee gebieden in de provincie Groningen (Eemshaven en Delfzijl), één gebied in de provincie Fryslân (IJsselmeer-noord) en één gebied in de provincie Noord-Holland (Wieringermeer).

Aan invulling van die gebieden wordt momenteel gewerkt aan de hand van concrete aanvragen van initiatiefnemers. De Afsluitdijk is niet opgenomen in de Structuurvisie Windenergie op land maar wordt voor het behalen van de duurzame energiedoelstelling (2020-2023) wel als optie open gehouden.

De provincie Fryslân heeft echter de voorkeur de huidige taakstelling (2020) juist grotendeels in te vullen met windturbines op/langs de Afsluitdijk. In een brief d.d. 19 december 2014 aan het ministerie van Economische Zaken verzoekt de provincie deze optie daarom op haalbaarheid te toetsen. Dit verzoek is nog in behandeling.

Op Rijksniveau worden de door u genoemde vensters grotendeels gevrijwaard van grootschalige windparken. Voor windparken van geringere omvang (kleiner dan 100 MW) of solitaire turbines ligt de verantwoordelijkheid voor de planvorming bij provincies en gemeenten.

Expliciet voor de Waddenzee geldt dat de Structuurvisie Derde Nota Waddenzee van toepassing is op de realisatie van windturbines. Tevens is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) van toepassing, waarin regels zijn opgenomen omtrent de plaatsing van windmolens in het waddengebied. Ik raad u daarom aan uw advies ook aan de orde te stellen bij de provincies en gemeenten die binnen dat gebied bevoegd zijn.

Windenergie op zee (near shore en off shore)

Op 26 september 2014 heeft het kabinet de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee vastgesteld (Kamerstuk 33 561, nr. 11). Met de Rijksstructuurvisie wordt onder andere het gebied 'Ten noorden van de Waddeneilanden' aangewezen voor windenergie. Dit gebied ligt op 34 nautische mijl (circa 60 km) boven de kust van Schiermonnikoog en komt vanwege haar verdere ligging en hogere kosten eventueel pas na 2020 in beeld.

Vrij zicht op de horizon tot 12 nautische mijl uit de kust is als nationaal belang vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en uitgewerkt in het Nationaal Waterplan 2009-2015. Daarbij is reeds aangegeven dat het belang afgewogen wordt tegen andere nationale belangen als dat aan de orde is.

Begin 2013 is in overleg met het Interprovinciaal Overleg (IPO) besloten om onderzoek te doen naar de (on)mogelijkheden voor windenergie binnen de 12-mijlszone, waaronder ook een gebied ter hoogte van Ameland. Aanleiding was de veronderstelling dat windparken dichtbij de kust goedkoper zijn dan verder weg.

Uit deze Haalbaarheidsstudie blijkt dat in geen van de vijf onderzochte gebieden windenergie op voorhand onmogelijk is. Voor alle onderzochte gebieden geldt dat, ten opzichte van windenergie buiten de 12-mijlszone, het kostenvoordelen oplevert om windenergie binnen de 12-mijlszone te realiseren. De hoogte van deze kostenvoordelen verschilt per gebied. Wel zijn er enkele belangrijke kanttekeningen te plaatsen bij de onderzochte gebieden. Zo gelden internationale afspraken voor Ameland. Verder is uit gesprekken met stakeholders gebleken dat er zorgen bestaan over de effecten van windparken op bijvoorbeeld de visserij, zandwinning, de recreatie(vaart), de havens en de zichtbaarheid vanaf de kust. Voor de meeste negatieve effecten op ander gebruik geldt dat deze afnemen naarmate parken verder uit de kust worden gebouwd.

Het kabinet heeft daarom gezocht naar een minimaal gebruik van de 12-mijlszone. Hierbij is tegemoet gekomen aan de bezwaren, terwijl er nog steeds een significante kostenbesparing wordt gerealiseerd. Het in de Haalbaarheidsstudie onderzochte gebied Ameland is gelegen binnen de 10-mijlszone en is naast eerder genoemde kanttekeningen ook te klein om kosteneffectief aan te sluiten op een platform. Dit gebied zal dan ook niet verder worden onderzocht.

Beleid vastgelegd

In beide bovengenoemde Structuurvisies is dus voor de komende jaren het beleid voor windenergie op land en in zee vastgelegd. Nadere afwegingen hieromtrent worden voorlopig niet voorzien, met uitzondering van nadere afwegingen op detailniveau bijvoorbeeld ten aanzien van vergunningverlening van zowel het Rijk als regionale en lokale overheden.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Ons kenmerk

IENM/BSK-2014/220576

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen